

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz KERESTECİOĞLU

Ankara Milletvekili

Nisan 2020'de İnfaz Kanununda yapılan değişiklikler sonucu, binlerce mahpus serbest bırakılmış olsa da yüz binlerce mahpus sağlık ve yaşam hakları riske atılarak hala hapishanede tutulmaktadır. Üstüne üstlük, pandemi tedbirleri kapsamındaki kısıtlamalar, hapishane yaşamını pek çok açıdan zorlaştırmakta, çocuk ve yetişkin mahpusların sosyal, kültürel, akademik faaliyetlere katılması önünde ciddi engellere yol açmaktadır.

Eğitimin çevrimiçi sürdürüldüğü bu süreçte, eğitim hakkına erişimde zaten ciddi sıkıntılar yaşayan mahpus öğrencilerin artan sorunlarına çözümler geliştirmek; eğitim ve eşitlik hakkının korunması için esastır. Mahpusların ekonomik yoksunluk nedeniyle yeni dönemde açıköğretim harç ödemelerinde sorun yaşamamaları; eğitim materyali ve bilgi kaynaklarına kolayca erişebilmeleri, çevrim içi yapılan sınavlara girebilmeleri ve ödevlerini zamanında teslim edebilmeleri için hapishanelerde uygun donanımın ve imkanların sağlanması, gerekli planlamanın ivedilikle yapılması gerekmektedir.

Örneğin, 2014-2017 yıllarında Adalet Bakanlığı ile eski Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasındaki işbirliği protokolü kapsamında; yoksul tutuklu ve hükümlülerin sınav ve kayıt giderleri kamu bütçesinden karşılanmaktayken, 2017'de mahpusların ısrarlı taleplerine rağmen protokol yenilenmemiş, bu giderlerin karşılanması için mahpuslara kaymakamlıklara bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına bireysel başvuru yapmaları önerilmiştir. Protokol işlemdeyken destek sağlanacak kişilerin belirlenmesinde temel kriter ekonomik yoksunluk iken, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının (SYDV) uygulamalarında, mahpusların kimlikleri, dünya görüşleri, siyasi fikirleri nedeniyle destek alamadığı, ayrımcı pek çok örneğe rastlanmıştır. Dahası, pandemi tedbirleriyle birlikte mahpusların mektup dilekçe gibi iletişim kanallarına erişimi zorlaşmış, dolayısıyla pek çok mahpus için SYDV'nin sağladığı eğitim desteği erişilebilir olmaktan çıkmıştır. Ayrıca mahpusların eğitim hakkından ne ölçüde faydalanabildiğini gösteren veriler bütünlüklü bir şekilde kamuoyuyla paylaşılmamakta, hapishanelerde işleyişin tümüyle denetime kapalı olması ise hak ihlallerini ve keyfi uygulamaları normalleştirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2019-2020 bahar döneminde herhangi bir eğitim öğretim programına kayıt olmuş mahpus sayısı kaçtır? Bunların kaç tutuklu, kaç hükümlüdür?
- 2- 2019-2020 bahar döneminde herhangi bir eğitim öğretim programına kayıt olmuş mahpusların kayıtlı oldukları eğitim programlarına (Yetişkin 1. kademe okuma-yazma, 2. kademe eğitimi başarı kursu, AİO, AÖL, AÖF, örgün ortaokul, lise, üniversite ve yüksek lisans programı) göre dağılımı nedir?
- 3- 2015-2020 yılları arasında tutuklandığı esnada örgün öğretime kayıtlı üniversite ve lise öğrencisi olan kişi sayısı kaçtır? Bu kişilerden kaç örgün eğitime devam edebilmiş, kaç örgün eğitimden ayrılmak zorunda kalmıştır?
- 4- Yeni eğitim öğretim yılında çocuk mahpusların eğitimlerine devam edebilmesi amacıyla hangi tedbirler alınmıştır?
- 5- Hapishanelerdeki öğrencilerin çevrimiçi dersleri takip edebilmesi için nasıl çözümler geliştirilmiştir? Çocuk eğitimevleri, çocuk kapalı, yetişkin kapalı ve yetişkin açık hapishanelerinde kalanlar için farklı uygulamalar geliştirilmekte midir?
- 6- Hapishanelerdeki öğrencilerin eğitim amaçlı faaliyetlerine tahsis edilmiş bilgisayarlar bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu bilgisayarların çocuk eğitimevleri, çocuk kapalı, yetişkin kapalı ve yetişkin açık hapishanelerinde kalanlar açısından kullanıma açılması için izlenen prosedürler nedir?
- 7- Mahpusların eğitim öğretim faaliyetlerinde kullanmak üzere kütüphaneye erişimi bulunmakta mıdır? Kütüphane kullanım koşulları nedir?
- 8- Eğitim öğretim faaliyetleri için mahpuslara internet erişimi sağlanmakta mıdır?
- 9- Geçtiğimiz eğitim öğretim döneminde ders takibi, eğitim materyallerine erişim ve çevrimiçi sınavlara girişte mahpus öğrencilere hangi imkanlar sağlanmıştır? Karşılaşılan sorunlar nelerdir? Yeni dönemde benzer sorunların yaşanmaması için ne tür önlemler alınacaktır?
- 10- Pandemi nedeniyle mektuplaşmanın aksamaması, öğrencilerin ders notlarına erişimde sınav ve ödev tesliminde sorun yaşamasına neden olmuş mudur? Sınavlara bu şekilde giren öğrencilerin sorun yaşamaması için ne tür önlemler alınacaktır?
- 11- Annesiyle birlikte hapishanede kalan 0-6 yaş arası çocukların okul öncesi eğitime devam edebilmesi için ne tür tedbirler alınacaktır?
- 12- 'Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı Arasında Yoksul Tutuklu ve Hükümlülerin Sınav ve Kayıt Giderlerinin Karşılanması Kapsamında Yapılacak İşbirliği Protokolü' neden yenilenmemiştir? Yürürlükte olduğu süre boyunca açıköğretim kayıt ve sınav giderlerinin karşılanması için protokolden faydalanan mahpus öğrenci sayısı kaçtır? 2017 Eylül-2020 Eylül tarihleri arasında SYDV tarafından açıköğretim kayıt ve sınav giderlerinin karşılanması için destek sağlanan mahpus sayısı nedir?